

Test Booklet Code & Serial No.

प्रश्नपत्रिका कोड व क्रमांक

Paper-II

PSYCHOLOGY

A

Signature and Name of Invigilator

Seat No.

--	--	--	--	--	--	--	--

1. (Signature) .....

(In figures as in Admit Card)

(Name) .....

Seat No. ....

2. (Signature) .....

(In words)

(Name) .....

OMR Sheet No.

--	--	--	--	--	--	--	--

(To be filled by the Candidate)

JUN - 13219

Time Allowed : 2 Hours]

[Maximum Marks : 200

Number of Pages in this Booklet : 48

Number of Questions in this Booklet : 100

Instructions for the Candidates

- Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
- This paper consists of **100** objective type questions. Each question will carry *two* marks. *All* questions of Paper II will be compulsory. At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
  - To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
  - Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.
  - After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
- Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
Example : where (C) is the correct response.

(A)	(B)	(C)	(D)
------------	------------	------------	------------
- Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only**. If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
- Read instructions given inside carefully.
- Rough Work is to be done at the end of this booklet.
- If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
- You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
- Use only Blue/Black Ball point pen.
- Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.
- There is no negative marking for incorrect answers.

विद्यार्थ्यांसाठी महत्वाच्या सूचना

- परिक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
- सदर प्रश्नपत्रिकेत **100** बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास **दोन** गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील **सर्व** प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
- परीक्षा सुरु झाल्यावर विद्यार्थ्याला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनिटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून घ्याव्यात.
  - प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये.
  - पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून घ्यावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चुकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकांना परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळही वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.
  - वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पाहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
- प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळ/निळ करवा.
उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.

(A)	(B)	(C)	(D)
------------	------------	------------	------------
- या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत. इतर ठिकाणी लिहिलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
- आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
- प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे.
- जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरिक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गाचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्याला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
- परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्याने मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापि, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
- फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.
- कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.
- चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.

JUN - 13219/II—A

Psychology
Paper II
मनोविज्ञान
प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed : 120 Minutes]

[Maximum Marks : 200

Note : This paper contains **Hundred (100)** multiple choice questions. Each question carrying **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण शंभर (100) बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला दोन (2) गुण आहेत. सर्व प्रश्न सोडवा.

<p>1. If a researcher is interested in finding the relationship between height and running speed of participants by eliminating the influence of age, then which method would be appropriate for data analysis ?</p> <p>(A) Spearman's Rho</p> <p>(B) Biserial Correlation</p> <p>(C) Multiple Correlation</p> <p>(D) Partial Correlation</p>	<p>1. जर एक संशोधक उंची व पळण्याचा वेग यामधील सहसंबंध वयाचा परिणाम वगळून, शोधण्यास उत्सुक असेल, तर प्रदत्त विश्लेषणासाठी कोणती पद्धत योग्य असेल ?</p> <p>(A) स्पिरमनचा Rho</p> <p>(B) द्विश्रेणी सहसंबंध</p> <p>(C) बहुविध सहसंबंध</p> <p>(D) आंशिक सहसंबंध</p>
---	---

2. .... is an optical illusion of perceiving a series of still images as moving when viewed in a rapid succession.

- (A) Isomorphism
- (B) Phi phenomena
- (C) Apparent motion
- (D) Figure ground

3. Which of the following indices are associated with General Aptitude Test Battery (GATB) ?

- (I) Cognitive
- (II) Behavioural
- (III) Perceptual
- (IV) Achievement potential.

Codes :

- (A) (I) and (II)
- (B) (II) and (IV)
- (C) (I) and (III)
- (D) (I) and (IV)

2. जेंव्हा दृष्टिक्षेपात येणाऱ्या अचल प्रतिमा जलद अनुक्रमाने पाहिल्यानंतर त्या चल असल्याचा दृष्टियास होणे यास ..... असे म्हणतात.

- (A) समाकृतिकता
- (B) फ्राय प्रत्यय
- (C) स्पष्ट दिसणारी गती
- (D) आकृती-पृष्ठभूमी

3. खालीलपैकी कोणते निर्देशांक GATB या चाचणीशी संबंधित आहेत ?

- (I) बोधनात्मक
- (II) वर्तनात्मक
- (III) संवेदनात्मक
- (IV) संपादन विभव

संकेतांक :

- (A) (I) आणि (II)
- (B) (II) आणि (IV)
- (C) (I) आणि (III)
- (D) (I) आणि (IV)

4. Neuroglia perform the function of : (A) Sensory impulse transmission (B) Motor impulse transmission (C) Chemical buffering (D) Slowing nerve impulses 5. Which effect is found only with recall and not with recognition tasks ? (A) Mood-dependent memory effect (B) State-dependent memory effect (C) Spacing effect (D) Cue overload effect 6. The tests in Torrance Tests for Creative Thinking can be scored for : (A) Fluency, Flexibility, Originality, Differentness (B) Fluency, Flexibility, Originality, Elaboration (C) Articulacy, Flexibility, Originality, Differentness (D) Novelty, Rarity, Differentness, Domain-specificity	4. चेताआधारपेशी ही क्रिया पार पाडतात : (A) वेदनिक आवेगाचे संप्रेषण (B) कारक आवेगाचे संप्रेषण (C) रासायनिक बफर (मध्य संग्राहण) (D) चेतावेगाची गती कमी करणे 5. कोणता परिणाम हा फक्त प्रत्यावहनात आढळतो; परंतु प्रत्याभिज्ञान कार्यात नाही : (A) भावस्थिती-अवलंबी स्मृती परिणाम (B) स्थिती-अवलंबी स्मृती परिणाम (C) अंतर परिणाम (D) संकेत अतिभार परिणाम 6. टॉरान्स सर्जनशील विचाराच्या चाचण्या कशासाठी प्राप्तांकीत केल्या जातात ? (A) द्रुतपणा, लवचिकता, मूळता, भिन्नता (B) द्रुतपणा, लवचिकता, मूळता, तपशीलता (C) आर्टिकुलसी, लवचिकता, मूळता, भिन्नता (D) नवीनता, दुर्लभता, भिन्नता, डोमेन-विशिष्टता

7. Torrance grouped the different subtests of the Minnesota Tests of Creative Thinking (MTCT) into categories. Which of the following represent the categories ?

- (1) Verbal tasks using verbal stimuli
- (2) Verbal tasks using non-verbal stimuli
- (3) Non-verbal tasks
- (4) Non-verbal tasks using non-verbal stimuli

Codes :

- (A) (2) and (4) only
  - (B) (2), (3) and (4) only
  - (C) (1), (3) and (4) only
  - (D) (1), (2) and (3) only
8. Psychologist who believed that the most fundamental human motive is striving for superiority is :
- (A) Carl Rogers
  - (B) Carl Jung
  - (C) Karen Horney
  - (D) Alfred Adler

7. मिनेसोटा सर्जनात्मक विचार चाचणी (एम.टी.सी.टी.) ची टोरेन्सने विविध उपचाचण्याची गट विभागणी करून त्यांचे वर्गीकरण केले. खालीलपैकी कोणती वर्गवारी त्याचे प्रतिनिधित्व करते.

- (1) शाब्दिक उद्दिपकांचा उपयोग करून शाब्दिक कार्ये
- (2) अशाब्दिक उद्दिपकांचा उपयोग करून शाब्दिक कार्ये
- (3) अशाब्दिक कार्ये
- (4) अशाब्दिक उद्दिपकांचा उपयोग करून अशाब्दिक कार्ये

संकेतांक :

- (A) फक्त (2) आणि (4)
  - (B) फक्त (2), (3) आणि (4)
  - (C) फक्त (1), (3) आणि (4)
  - (D) फक्त (1), (2) आणि (3)
8. मानवामध्ये श्रेष्ठत्व प्रेरणा ही सर्वात मूलभूत प्रेरणा आहे असा विश्वास ठेवणारे मानसशास्त्रज्ञ :
- (A) कार्ल रॉजर्स
  - (B) कार्ल युंग
  - (C) केरेन हार्ने
  - (D) अल्फ्रेड अँडलर

9. Match List-I with List-II and select the correct answer using codes given below :

List I
(Behaviour)

- (P) Unacceptable id impulses are transformed
(Q) Movement from mature behaviour to immature behaviour
(R) To restrict undesirable id impulses from reaching consciousness
(S) Justification of behaviour through the use of plausible excuses

List II
(Concepts)

- (1) Regression
(2) Rationalization
(3) Sublimation
(4) Repression

Codes :

(P)	(Q)	(R)	(S)
(A)	(3)	(1)	(4)
(B)	(2)	(3)	(1)
(C)	(4)	(2)	(3)
(D)	(3)	(1)	(2)

9. यादी-I शी यादी-II ला जुळवा व खाली दिलेल्या संकेतांकातून योग्य उत्तर निवडा :

यादी-I
(वर्तन)

- (P) अस्वीकारार्ह इदम् आवेगांचे परिवर्तन
(Q) परिपक्व वर्तन ते अपरिपक्व वर्तनाची हालचाल
(R) बोधावस्थेपर्यंत पोहचण्यापासूनच्या अनिष्ट इदम् आवेगावरची मर्यादा
(S) परिवर्तित माफीच्या उपयोगाद्वारे वर्तनाचे समर्थन

यादी-II
(संकल्पना)

- (1) प्रतीपगमन
(2) मिथ्या समर्थन
(3) उदात्तीकरण
(4) अबोध दमन

संकेतांक :

(P)	(Q)	(R)	(S)
(A)	(3)	(1)	(4)
(B)	(2)	(3)	(1)
(C)	(4)	(2)	(3)
(D)	(3)	(1)	(2)

10. The tendency to overemphasise dispositional or personality based explanations for behaviour observed in others and under emphasising situational explanations is called .....
- (A) Action identification
(B) Observer effect
(C) Fundamental attribution error
(D) Self serving bias
11. Teacher in her class teaches : “A for Apple” and each child says “A for Apple; it is an example of .....
- (A) Social learning
(B) Social cognition
(C) Social attitude
(D) Socialization
12. Which of the following alternatives is true for the statements of ‘Assertion’ and ‘Reasoning’ ?
- Assertion (A) :** Psychosomatic symptoms respond to psychotherapy.
Reason (R) : Physical symptoms in psychosomatic disorders are not based on organic pathology.
- (A) (A) and (R) are both true and (R) is the correct explanation for (A)
(B) (A) and (R) are both true but (R) is not the correct explanation for (A)
(C) (A) is true but (R) is false
(D) (A) is false but (R) is true
10. परिस्थितीजन्य स्पष्टीकरणाचा अनुल्लेख करणे आणि दुसऱ्यामधील वर्तनाचे निरीक्षण करण्याकरिता स्वभावाविषयक किंवा व्यक्तिमत्त्वावर आधारित अशा स्पष्टीकरणाचा खुला उल्लेख करणाऱ्या प्रवृत्तीला ..... असे म्हणतात.
- (A) कृती तादात्मीकरण
(B) निरीक्षकाचा परिणाम
(C) पायाभूत गुणविशेष प्रमाद
(D) स्व-सेवाकरण्याची अभिनती
11. जेव्हा शिक्षिका वर्गात “ए फॉर ॲपल” शिकवते व प्रत्येक मूल “ए फॉर ॲपल” म्हणते, तेव्हा त्याला असे संबोधतात :
- (A) सामाजिक अध्ययन
(B) सामाजिक बोधन
(C) सामाजिक अभिवृत्ती
(D) समाजप्रीयता
12. ‘विधान’ आणि ‘कारणा’च्या विधानासाठी खालीलपैकी कोणता पर्याय सत्य आहे ?
- विधान (A) :** मनोदैहिक चिन्हे मानसोपचारांने सुधारतात.
कारण (R) : मनोदैहिक विकृतींमधील शारीरिक चिन्हे जैविक कारणांमधून उगम पावत नाहीत.
- (A) (A) आणि (R) हे दोन्हीही सत्य आहेत आणि (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण आहे.
(B) (A) आणि (R) हे दोन्हीही सत्य आहेत परंतु (R) हे (A) चे अचूक उत्तर नाही
(C) (A) हे सत्य आहे परंतु (R) हे असत्य आहे
(D) (A) हे असत्य आहे परंतु (R) हे सत्य आहे

13. Which of the following is *not* a correct way to manage cyber bullying ?

- (A) Inform police
- (B) Pay no attention towards the bullier
- (C) Save evidence as proof
- (D) Attack back the bullier

14. The place of worship of Buddhists is :

- (A) Vihara
- (B) Sangama
- (C) Stupa
- (D) Chaitya

15. When did the UN General Assembly announce 21st June as the International Yoga Day ?

- (A) 21st June, 2014
- (B) 11th Dec., 2014
- (C) 12th Dec., 2014
- (D) 11th June, 2014

13. सायबर गुंडगिरीचे व्यवस्थापन करण्याचे खालीलपैकी कोणते बरोबर नाही ?

- (A) पोलिसांना माहिती देणे
- (B) गुंडगिरीकडे लक्ष न देणे
- (C) पुरावा म्हणून पुराव्याचे जतन करणे
- (D) गुंडावर मागून हल्ला करणे

14. बौद्धांच्या उपासनेचे स्थळ :

- (A) विहार
- (B) संगम
- (C) स्तूप
- (D) चैत्य

15. संयुक्त राष्ट्रांच्या आमसभेने कधी 21 जून या दिवसाला आंतरराष्ट्रीय योगा दिवस घोषित केले ?

- (A) 21 जून, 2014
- (B) 11 डिसेंबर, 2014
- (C) 12 डिसेंबर, 2014
- (D) 11 जून, 2014

Q. Nos 16 to 21 are based on the following paragraph :

Read the following paragraph and answer the five questions that follow :

A researcher wanted to predict creativity scores ($n = 200$) using intelligence (measured by SPM, and Cattell's Culture Fair Test – CCFT), five domains of the big-five variables (N, E, O, A and C), previous participation in innovation training (Participated/not participated). The multiple regression analysis with intercept term. The VIF for SPM is 4.2. The model $R^2 = .65$ and Adjusted $R^2 = .63$. Model F statistics was 44.89, $P < .001$. The significant b values with SE in bracket are CCFT = .83 (.07), N = - 0.34 (.08), Openness = .42 (.06) and conscientiousness = .23 (.08). Training (participants coded as 1 and non-participants coded as 0) was insignificant.

प्रश्न संख्या 16 ते 21 खाली दिलेल्या परिच्छेदावर आधारित आहे :

पुढील परिच्छेद वाचा आणि त्याखाली केलेल्या पाच प्रश्नांची उत्तरे द्या :

संशोधकाने बुद्धिमत्ता (एस.पी.एम. आणि कॅटेलच्या संस्कृतीचे निरपेक्ष चाचणीद्वारे मोजलेले), पंचघटक प्रारूप (एन, ई, ओ, ए आणि सी) च्या पाच घटक, नवकल्पना प्रशिक्षण (सहभागी/सहभागी नाही) यांचा वापर करून सर्जनशीलता प्राप्तांक ($n = 200$) अंदाजित करायचा होते. अंतरछेदासह एकाधिक समाश्रयन विश्लेषण केले असता एस.पी.एम. साठी व्ही.आय.एफ. 4.2 आहे. मॉडेलसाठी $R^2 = .65$ आणि समायोजित $R^2 = .63$. मॉडेल $F = 44.89$, $P < .001$ आहे. सार्थक 'बी मूल्ये' कंसात एस.ई. सह आहेत. सी.सी.एफ.टी. = .83 (.07), एन = - 0.34 (.08), ओपननेस = .42 (.06) आणि विवेकवादी = .23 (.08). प्रशिक्षण (सहभागी 1 कोड केले आणि सहभागी नसलेले 0 कोड) केले होते.

16. The VIF measures : (A) Percentage of variance explained (B) Heteroscedasticity (C) Multicollinearity (D) Residual standard error 17. Research concluded that SPM cannot predict creativity but CCFT does. This conclusion ignores : (A) Linear dependence among predictors (B) Linear dependence of criterion on predictors (C) Heteroscedasticity of SPM (D) Difference between R^2 and Adjusted R^2 18. The regression and residual degrees of freedom for the entire model respectively are : (A) 7 and 199 (B) 8 and 199 (C) 9 and 198 (D) 8 and 191	16. व्ही.आय.एफ. कशाचे मापन करते ? (A) स्पष्ट केलेल्या विचलनाची टक्केवारी (B) हेटेरोस्केडास्टिसिटी (C) मल्टीकोलीनियारीटी (D) अवशिष्ट मानक प्रमाद 17. संशोधकांनी निष्कर्ष काढला की एस.पी.एम. सर्जनशीलतेचा अंदाज घेऊ शकत नाही परंतु सी.सी.एफ.टी. करतो. हा निष्कर्ष कशाकडे दुर्लक्ष करतो ? (A) अंदाजकामधील रेषीय अवलंबित्व (B) अवलंबी परिवर्तकाची अंदाजकावरील अवलंबन (C) एस.पी.एम. चे हेटेरोस्केडास्टिसिटी (D) R^2 आणि समायोजित R^2 दरम्यान फरक 18. संपूर्ण मॉडेलसाठी स्वातंत्र्य आणि अवशिष्ट मुक्ती प्रमाणसंख्या अनुक्रमे : (A) 7 आणि 199 (B) 8 आणि 199 (C) 9 आणि 198 (D) 8 आणि 191

19. The adjusted R^2 is an adjustment in R for : (A) Scale of measurement (B) Increasing regressors (C) Sample size (D) Spearman's R 20. In the above example, previous participation in innovation training is a : (A) Categorical criterion variable (B) Unsuitable variable in regression due to categorical nature (C) Dummy variable (D) Moderator variable 21. The significance of B value indicates : (A) Population beta is non-zero (B) Population beta is high (C) Sample beta is high (D) Model has high AIC	19. समायोजित R^2 हे R मध्ये कशासाठीचे समायोजन आहे ? (A) मापन श्रेणी (B) वाढत्या अंदाजकांचे (C) नमुना आकार (D) स्पीअरमन आर 20. वरील उदाहरणामध्ये, नवकल्पना प्रशिक्षण मध्ये मागील सहभाग काय आहे ? (A) वर्गीय निकष व्हेरिएबल (B) वर्गीय स्वरूपामुळे समाश्रयनात वापरण्यास अयोग्य (C) डमी परिवर्तक (D) मॉडरेटर परिवर्तक 21. बी मुल्याचे सार्थकता सूचित करते की : (A) लोकसंख्या बीटा अशून्य आहे (B) लोकसंख्या बीटा उच्च आहे (C) नमुना बीटा उच्च आहे (D) मॉडेल उच्च ए.आय.सी. आहे

22. Item bias in the test can be studied by comparing :

- (I) Item difficulty level across different groups with different backgrounds.
- (II) Average performance of two groups on overall test.

Codes :

- (A) (I) only
- (B) (II) only
- (C) Both (I) and (II)
- (D) Neither (I) nor (II)

23. To increase the overall difficulty level of the test which of the following items could be added in the test on the priority basis ?

- (A) An item with $P = 0.12$
- (B) An item with $P = 0.45$
- (C) An item with $P = 0.20$
- (D) An item with $P = 0.87$

22. चाचणीमध्ये विधान पूर्वग्रहाचा अभ्यास यामध्ये तुलना करून केला जातो :

- (I) भिन्न पार्श्वभूमीच्या वेगवेगळ्या समूहांवरील विधान काठिण्य मूल्ये.
- (II) चाचणीवरील दोन समूहांचे सरासरीकृती मूल्य

संकेतांक :

- (A) फक्त (I)
- (B) फक्त (II)
- (C) (I) आणि (II) दोन्हीही
- (D) (I) आणि (II) दोन्हीही नाही

23. चाचणीची एकूण काठिण्यपातळी वाढविण्यासाठी खालीलपैकी कोणते विधान प्राधान्यक्रमाने चाचणीत समाविष्ट केले जाऊ शकते ?

- (A) $P = 0.12$ असलेले विधान
- (B) $P = 0.45$ असलेले विधान
- (C) $P = 0.20$ असलेले विधान
- (D) $P = 0.87$ असलेले विधान

24. During depolarization the membrane opens : (A) Sodium gates (B) Potassium gates (C) Chlorine gates (D) Calcium gates 25. The Genain quadruplets are known because : (A) all became artists (B) all developed schizophrenia (C) all were conceived with IVF (D) all died early 26. Sumit is asked to repeat what his mother just told him. He says he “forgot” but in reality Sumit was not paying attention to his mother at all. This is an example of the ..... explanation of forgetting. (A) Interference (B) Memory trace (C) Encoding failure (D) Repression	24. विधुवीकरणाच्या प्रक्रियेत, पटलातील हे द्वार उघडते : (A) सोडियम (B) पोटॅशियम (C) क्लोरीन (D) कॉल्शियम 25. “जिनेन” चौळे (चार बाळे) सर्वान माहीत झाले कारण : (A) सर्व चित्रकार झाले (B) सर्वाना कालांतराने स्किझोफ्रेनिया झाला (C) सर्वांचा जन्म आय.व्ही.एफ्. द्वारे झाला (D) सर्व लहान वयात वारले 26. सुमितला विचारले की तुला आईने आता काय सांगितले ? तेव्हा तो म्हणाला मी विसरलो, परंतु वास्तविकतः सुमित आपल्या आईकडे अजिबात लक्ष देत नव्हता. हे उदाहरण ..... विस्मरण दर्शविते. (A) व्यत्यय (B) स्मृतिशेष (C) संकेतन अपयश (D) अबोध दमण

27. The staircase method is a measure of ..... threshold.

- (A) Absolute
- (B) Difference
- (C) Sensory
- (D) Estimate

28. According to componential theory, in addition to intrinsic task motivation, which of the following represent components are essential for generation of creative responses ?

- (A) domain skills, creativity processes, intrinsic task motivation and social environment
- (B) domain skills, cognitive processes and social environment
- (C) domain skills, curiosity processes, intrinsic motivation and psychological environment
- (D) knowledge, creativity processes, intrinsic motivation and social environment

27. सोपान पद्धत ही ..... सिमामूल्याचे मापन आहे.

- (A) निरपेक्ष
- (B) भेदात्मक
- (C) वेदनीक
- (D) अंदाजीत

28. घटकीय सिद्धांतानुसार, आंतरिक कृती प्रेरणेपेक्षा ही अधिक, सर्जनशील अनुक्रियेच्या निर्मितीसाठी खालीलपैकी कोणते घटक प्रतिनिधित्व करतात ?

- (A) क्षेत्रीय कौशल्ये, सर्जनशील प्रक्रिया, आंतरिक कृती प्रेरणा आणि सामाजिक वातावरण
- (B) क्षेत्रीय कौशल्ये, सर्जनशील प्रक्रिया आणि सामाजिक वातावरण
- (C) क्षेत्रीय कौशल्ये, जिज्ञासा प्रक्रिया, आंतरिक प्रेरणा आणि मानसिक वातावरण
- (D) ज्ञान, सर्जनशील प्रक्रिया, आंतरिक प्रेरणा आणि सामाजिक वातावरण

29. Which of the following is *correct* alternative for the “Assertion and Reasoning” statements ?

Assertion (A) : Neither trait nor type theory can explain total personality.

Reason (R) : Personality is the interactive product of individuality and environment.

- (A) (A) and (R) are both true and (R) is the correct explanation for (A)
- (B) (A) and (R) are both true but (R) is not the correct explanation for (A)
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true
30. According to self-discrepancy theory, self-regulation is directed by, ‘self-guides’ which involves comparison between ....., and ....., and .....
- (A) Ought self, perceived self and ideal self
- (B) Perceived self, social self and real self
- (C) Real self, ideal self and perceived self
- (D) Actual self, ideal self and ought self

29. विधान आणि कारण विधानांसाठी खालीलपैकी अचूक पर्याय कोणता आहे ?

विधान (A) : गुण विशेष सिद्धांत किंवा वर्गतत्त्व सिद्धांत दोन्हीही संपूर्ण व्यक्तिमत्त्वाचे स्पष्टीकरण करू शकत नाहीत.

कारण (R) : व्यक्तिमत्त्व हे व्यक्तिगतता आणि परिवेश यांचा आंतरक्रियात्मक परिपाक आहे.

- (A) (A) आणि (R) हे दोन्ही बरोबर आहेत आणि (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण आहे
- (B) (A) आणि (R) हे दोन्ही बरोबर आहेत आणि (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण नाही
- (C) (A) बरोबर आहे परंतु (R) हे चूक आहे
- (D) (A) चूक आहे परंतु (R) हे बरोबर आहे
30. स्व-विसंगती सिद्धांतानुसार स्व-नियमनाला ‘स्व-मार्गदर्शनाद्वारे दिशादर्शकता मिळते की ज्यामध्ये ....., आणि ..... चा समावेश होत असतो.
- (A) इच्छित स्व, संवेदित स्व आणि आदर्श स्व
- (B) संवेदित स्व, सामाजिक स्व आणि वास्तव स्व
- (C) वास्तव स्व, आदर्श स्व आणि संवेदित स्व
- (D) प्रत्यक्ष स्व, आदर्श स्व आणि इच्छित स्व

31. Delegative leadership style is typically characterized by ..... (A) Power handed over to followers, yet leaders take responsibility for the group's actions (B) Leader monitors closely to enforce rules, give rewards and punishments (C) Leader convinces followers to buy into their ideas (D) Leader supervises and exerts complete control 32. The following has <i>not</i> been researched as a parenting style : (A) Authoritarian (B) Permissive (C) Authoritative (D) Punitive 33. Chronic stress increase is associated with : (A) Hypertension (B) Type-1 diabetes (C) Type-2 diabetes (D) Coronary Heart Disease (CHD)	31. अधिकार सुपुर्द करण्याची नेतृत्व शैली ही विशेषतः या गोष्टीने वैशिष्ट्यपूर्ण आहे : (A) अनुयायांना अधिकार दिला असला तरीसुद्धा समूहाच्या कृतीसाठी नेते जबाबदारी घेत असतात (B) नेते नियम, शिक्षा आणि पारितोषिक देण्यासाठी काळजीपूर्वक अंमलबजावणीचे नियमन करतात (C) नेते त्यांच्या कल्पना त्यांच्या अनुयायांनी फार मोल देण्यासाठी पटवून देतात (D) पूर्ण नियंत्रणाची देखभाल आणि ते कामी लावण्याचे काम नेते करतात 32. पालकत्व शैली ह्या नात्याने खालील पद्धतीवर संशोधन झालेले नाही : (A) अधिकारवादी (B) उदारवृत्ती (C) अधिकारी (D) शिक्षा देणारे 33. तीव्र ताणातील वाढ ही ..... या गोष्टीशी साहचर्यीत आहे. (A) अतिताण (B) प्रकार-1 डायबेटीस् (C) प्रकार-2 डायबेटीस् (D) कोरोनरी हृदयरोग (सी.एच.डी.)

34. Prejudice and discrimination persist because they promote ..... says functionalists.

- (A) Dignity
- (B) Social stability
- (C) Harmony
- (D) Self-enhancement

35. Match List-I with List-II and select the *correct* answer using codes given below :

List I

- (P) Shahada
- (Q) Salah/Salat
- (R) Zakat
- (S) Siyam/Sawn

List II

- (1) Charity
- (2) Prayer
- (3) Fasting
- (4) Faith

Codes :

	(P)	(Q)	(R)	(S)
(A)	(3)	(1)	(4)	(2)
(B)	(2)	(4)	(3)	(1)
(C)	(4)	(2)	(1)	(3)
(D)	(1)	(3)	(2)	(4)

34. पूर्वग्रह आणि भेदभाव टिकून राहतात कारण ते ..... याची उन्नती करतात असे कार्यवादी म्हणतात.

- (A) माननीयता
- (B) सामाजिक स्थैर्य
- (C) सुसंवाद
- (D) स्व-संवर्धन

35. यादी-I आणि यादी-II यांची जुळणी करा. पुढील संकेतांचा वापर करून योग्य उत्तर द्या. :

यादी-I

- (P) शहादा
- (Q) सलाह/सल्लत
- (R) झकात
- (S) सियाम/सॉन

यादी-II

- (1) दान
- (2) प्रार्थना
- (3) उपवास
- (4) श्रद्धा, विश्वास

संकेतांक :

	(P)	(Q)	(R)	(S)
(A)	(3)	(1)	(4)	(2)
(B)	(2)	(4)	(3)	(1)
(C)	(4)	(2)	(1)	(3)
(D)	(1)	(3)	(2)	(4)

36. Which of the following is/are source/s of error variation in the test-retest reliability study ?

- (I) Temporal stability
- (II) Content of the test
- (III) Individual variation
- (IV) Test administrator

Codes :

- (A) (I) only
- (B) (II) only
- (C) (I) and (II) only
- (D) (III) and (IV) only

37. Item characteristic curve theory (ICC) is also known as :

- (A) Latent trait theory
- (B) Multidimensional trait theory
- (C) Test Standardization theory
- (D) Construct validation theory

36. चाचणी-पुनर्चाचणी विश्वसनीयता अभ्यासात अपलक्ष्यांक प्रचरणाचे उगम कोणते ?

- (I) कालिक स्थिरता
- (II) चाचणीचा आशय
- (III) वैयक्तिक प्रचरण
- (IV) चाचणी प्रशासक

संकेतांक :

- (A) फक्त (I)
- (B) फक्त (II)
- (C) फक्त (I) आणि (II)
- (D) फक्त (III) आणि (IV)

37. विधान विशेषता वक्र सिद्धांत या नावाने सुद्धा ओळखला जातो :

- (A) सुप्त गुण सिद्धांत
- (B) बहुअंगी गुणविशेष सिद्धांत
- (C) चाचणी प्रमाणीकरण सिद्धांत
- (D) संरचना वैधतिकरण सिद्धांत

38. Choose the <i>correct</i> statement with respect to sense of hearing : (1) Pitch and loudness are the same. (2) Frequency is measured in hertz. (3) Intensity corresponds to loudness exactly. (4) Amplitude is measured in decibels. (A) (2) and (4) only (B) (3) and (4) only (C) (1), (3) and (4) only (D) (1), (2), (3) and (4)	38. श्रवणाच्या बाबतीत कोणती वाक्ये बरोबर आहेत ? (1) स्वरमान व ध्वनिमहता एकच असतात. (2) वारंवारिता हर्ट्झमध्ये मापली जाते (3) तीव्रता व ध्वनिमहता तंतोतंत जुळतात (4) दोलविस्तार डेसिबलमध्ये मापला जातो (A) फक्त (2) आणि (4) (B) फक्त (3) आणि (4) (C) फक्त (1), (3) आणि (4) (D) (1), (2), (3) आणि (4)
39. When simple and symmetric forms are seen more easily than more complicated and asymmetric forms. This law is known as ..... (A) Law of closure (B) Law of common fate (C) Law of Pragnanz (D) Law of Similarity	39. जेव्हा साधे आणि सममितीय आकार असममितीयपेक्षा बरेच सहजपणे पाहिले जातात, तेव्हा हा नियम ..... म्हणून गणला जातो. (A) बंदिस्ततेचा नियम (B) सामान्य दैव नियम (C) अर्थगर्भतेचा नियम (D) समानतेचा नियम
40. .... theory stated that high arousal leads to greater selectivity and is thus beneficial only when relatively few cues have to be monitored. (A) Cue-initiation (B) Cue-processing (C) Cue-utilization (D) Cue-completion	40. .... सिद्धांत असे प्रतिपादन करतो की उच्च जागरण हे श्रेष्ठ निवडकतेकडे नेते त्यामुळे जेव्हा तुलनेने काही संकेतांचे नियमन करायचे असतात फक्त तेव्हाच ते फायदेशीर ठरते. (A) संकेत पुढाकार (B) संकेत प्रक्रिया (C) संकेत वापर (D) संकेत पूर्णत्व

41. According to which of the following theories is creativity seen as a 'precondition to intelligence' :

- (A) Guilford's theory of Creative processing
- (B) Gardener's theory of Multiple intelligence
- (C) Sternberg and Lubart's Investment theory
- (D) Cox's theory of Creativity and Intelligence

42. Which of the following statements is *not* true about Goleman's intelligence theory ?

- (A) Identifying emotions at a non-verbal level
- (B) Regulating emotions to manipulate others
- (C) Understanding conveyed emotions are actions they generate
- (D) Using emotions to guide cognitive thinking

41. खालीलपैकी कोणत्या सिद्धांतानुसार सर्जनशीलता 'बुद्धिमत्तेची पूर्वअट' म्हणून पाहिली जाते ?

- (A) गिलफोर्डची क्रिएटिव्ह प्रक्रियेची सिद्धांत
- (B) बहुविध बुद्धिमत्तेचा गार्डनरचा सिद्धांत
- (C) स्टर्नबर्ग आणि लुबार्टचे गुंतवणूक सिद्धांत
- (D) कॉक्सचे सर्जनशीलता आणि बुद्धिमत्ता यांचे सिद्धांत

42. गोलेमनच्या बुद्धिमत्ता सिद्धांताविषयी खालीलपैकी कोणते विधान सत्य नाही ?

- (A) अशाब्दिक स्तरावर भावना ओळखणे
- (B) दुसऱ्यांचे हस्तांतरण करण्यासाठी भावनेचे नियमन करणे
- (C) सांगितलेल्या भावना समजणे म्हणजे त्यांनी केलेल्या कृतीचे निर्माण करणे
- (D) बोधात्मक विचारांना मार्गदर्शन करण्यासाठी भावनेचा उपयोग करणे

43. The potentiality of any behaviour's occurring in any situation as calculated in relation to any set of reinforcement is called as :

- (A) Psychological situation
- (B) Reinforcement value
- (C) Behaviour potential
- (D) Expectancy

44. According to Eysenck, Personality differences arise mostly from :

- (1) Environmental differences
- (2) Biological differences
- (3) Social and cultural differences

Codes :

- (A) (1) only
- (B) (1) and (3) only
- (C) (2) only
- (D) (2) and (3) only

43. कोणत्याही प्रबलीकरणाच्या न्यास संबंधात हेतूपूर्वक केलेल्या परिस्थितीत घडून येणाऱ्या कोणत्याही वर्तनाची विभवता म्हणजे .....

- (A) मानसिक परिस्थिती
- (B) प्रबलीकरण मूल्य
- (C) वर्तन विभवता
- (D) अपेक्षावस्था

44. आयझेंकच्या मतानुसार, व्यक्तिमत्त्वातील भिन्नता मुख्यत्वे :

- (1) पर्यावरणात्मक भिन्नता
- (2) जैविक भिन्नता
- (3) सामाजिक आणि सांस्कृतिक भिन्नता

संकेतांक :

- (A) फक्त (1)
- (B) फक्त (1) आणि (3)
- (C) फक्त (2)
- (D) फक्त (2) आणि (3)

45. Which is/are the function/s of emotions ?

- (1) Preparing us for action.
- (2) Shaping our future behaviour.
- (3) Helping us interact more effectively with others.

Codes :

- (A) (1) and (2)
- (B) (2) and (3)
- (C) (1), (2) and (3)
- (D) (1) and (3)

46. .... is a strategy for making social judgements based on the extent to which current stimuli or events resemble other stimuli.

- (A) Prototype
- (B) Representativeness Heuristics
- (C) Attribution
- (D) Availability Heuristics

45. भावनांची कार्ये कोणती आहेत ?

- (1) आपणास कृतीसाठी तयार करतात.
- (2) आपल्या भावी वर्तनाचे आकारण करतात.
- (3) आपणास इंतरांबरोबर परिणामकारक आंतरक्रिया करण्यास मदत करतात.

संकेतांक :

- (A) (1) आणि (2)
- (B) (2) आणि (3)
- (C) (1), (2) आणि (3)
- (D) (1) आणि (3)

46. घटना-प्रसंग इतर उद्दिपकासारखी असणे किंवा सह उद्दिपकाच्या प्रमाणात आधारित असणाऱ्या सामाजिक निर्णय डावपेच निर्माण करण्याला ..... असे म्हणतात.

- (A) आदिरूप
- (B) नगगामी प्रतिनिधित्व
- (C) अंगभूत गुणवैशिष्ट्ये
- (D) नवगामी उपलब्धता

47. The psychological term used for the advertisement shown during movie breaks on hazards and risk of smoking and chewing tobacco is ..... (A) Public appeals (B) Fear appeals (C) Public awareness (D) Social awareness 48. Jerome Bruner gave the concept of : (A) Cognitivist theory (B) Attachment theory (C) Object relations approach (D) Universal grammar 49. The following are cluster B personality disorders : (1) Schizotypal (2) Borderline (3) Histrionic (4) Antisocial Codes : (A) (1) and (2) only (B) (1), (2) and (3) only (C) (2), (3) and (4) only (D) (1), (2), (3) and (4)	47. चित्रपट पहाताना मध्ये धूम्रपानाच्या व गुटखा खाण्याच्या धोक्यांविषयी ज्या जाहिराती दाखवतात, त्यांना मानसशास्त्रीय भाषेत असे संबोधतात : (A) प्रकट आवाहन (B) भीतीवर आधारित आवाहन (C) सामूहिक भानवृद्धी (D) सामाजिक भानवृद्धी 48. जेरोम ब्रूनर ह्याने ही संकल्पना मांडली : (A) बोधात्मिक सिद्धांत (B) संलग्नता सिद्धांत (C) प्रेमवस्तू संबंध उपगम (ऑब्जेक्ट रिलेशन्स अप्रोच) (D) वैश्विक व्याकरण 49. खालील मनोविकृती ह्या “क्लस्टर बी” व्यक्तिमत्त्व विकृती आहेत : (1) स्किझोफ्रेनिक (2) बॉर्डरलाइन (3) हिस्ट्रिऑनिक (4) एन्टीसोशल संकेतांक : (A) फक्त (1) आणि (2) (B) फक्त (1), (2) आणि (3) (C) फक्त (2), (3) आणि (4) (D) (1), (2), (3) आणि (4)

50. Post-traumatic growth refers to :

- (A) Negative outcomes arising from traumatic experiences
- (B) Negative outcomes characterize from PTSD
- (C) Positive outcomes arising from traumatic experiences
- (D) Positive outcomes arising from character strength

51. According to Islam 'Shahada' means :

- (A) Prayer
- (B) Charity
- (C) Faith
- (D) Fasting

52. .... is a perspective which believes that a great deal of human life exists as it does due to social and interpersonal influence.

- (A) Social communism
- (B) Social attitude
- (C) Social constructionism
- (D) Social development

50. आघातोत्तर वृद्धी या गोष्टीचा उल्लेख करते :

- (A) आघातजन्य अनुभवातून नकारात्मक निष्पत्ती निर्माण होते
- (B) आघातोत्तर ताण विकृती (पी.टी.एस.डी.) पासून नकारात्मक निष्पत्ती वैशिष्ट्यपूर्ण होते
- (C) आघातजन्य अनुभवातून सकारात्मक निष्पत्तीची निर्मिती होते
- (D) चारित्र्य सामर्थ्यातून सकारात्मक निर्मिती होते

51. इस्लामनुसार 'शहादा' म्हणजे :

- (A) प्रार्थना
- (B) दान
- (C) विश्वास
- (D) उपवास

52. सामाजिक आणि आंतरव्यक्तिक प्रभावाप्रमाणे मानवी जीवन मोठ्या प्रमाणावर अस्तित्वात आहे यावर विश्वास ठेवणाऱ्या दृष्टिकोनाला ..... असे म्हणतात.

- (A) सामाजिक कम्युनिस्ट मतप्रणाली
- (B) सामाजिक अभिवृत्ती
- (C) सामाजिक संरचनावाद
- (D) सामाजिक विकास

53. In experimental designs randomization of subjects achieves which one of the following ?

- (A) Distribution of subjects in all the conditions
- (B) Control on unwanted variance
- (C) Control Type-I error
- (D) Economy in sample size

54. What is/are true about grade equivalent norms ?

- (I) It is an average performance of students from a grade.
- (II) It is commonly used as norms for ability tests.
- (III) It is commonly used as norms for achievement tests.

Codes :

- (A) (I) only
- (B) (II) only
- (C) (I) and (II)
- (D) (I) and (III)

53. प्रायोगिक आराखड्यात यादृच्छिक पद्धतीने प्रयुक्तांची विभागणी केल्यास खालीलपैकी काय साध्य केले जाते ?

- (A) सर्व गटांमध्ये प्रयुक्तांची विभागणी होते
- (B) अनैच्छिक प्रचरणावर नियंत्रण
- (C) प्रकार-I प्रमादावर नियंत्रण
- (D) नमुनासंख्येत बचत

54. श्रेणी समानता मानकांविषयी काय बरोबर आहे ?

- (I) एका इयत्तेमधील विद्यार्थ्यांचे सरासरी कृतीमूल्य म्हणजे मानके होय.
- (II) सामान्यतः क्षमता चाचण्यावरील मानके म्हणून मान्यता
- (III) ते सामान्यपणे संपादन चाचण्यांचे मानके म्हणून वापरतात.

संकेतांक :

- (A) फक्त (I)
- (B) फक्त (II)
- (C) (I) आणि (II)
- (D) (I) आणि (III)

55. Which of the following is the most appropriate description of a psychological test ?

- (A) It is a self report measure
- (B) It is a measure of conscious behaviour
- (C) It is a measure of sample of behaviour
- (D) It is a standardized measure of a sample of behaviour

56. The vagus nerve does *not* handle this function :

- (A) Taste
- (B) Laryngeal control
- (C) Neck sensation
- (D) Hearing

57. Mild cognitive impairment is a stage between :

- (A) Borderline IQ and mild MR
- (B) Clear and clouded sensorium
- (C) Normal aging and dementia
- (D) Delirium and dementia

55. मानसशास्त्रीय चाचणीचे खालीलपैकी कोणते वर्णन सर्वात योग्य आहे ?

- (A) स्व-वृत्ताचे मापन करतात
- (B) संबोध वर्तनाचे मापन करतात
- (C) एका वर्तन नमुन्याचे मापन करतात
- (D) वर्तनाच्या एका नमुन्याचे प्रमाणित मापन करतात

56. भ्रमण चेता ही क्रिया हाताळत नाही :

- (A) चव
- (B) स्वरयंत्रावर नियंत्रण
- (C) मानेतील संवेदना
- (D) श्रवण

57. सौम्य बोधनिक ऱ्हास ह्या दोहांच्या मधील टप्पा समजला जातो :

- (A) सीमावर्ती बुद्धी व सौम्य मतिमंदत्व
- (B) स्पष्ट व अस्पष्ट वेदन
- (C) प्रसामान्य वयोमान व अवमनस्कता
- (D) भ्रांति व अवमनस्कता

58. .... is the science of the life giving substance.

- (A) Existential phenomenology
- (B) Philosophy
- (C) Spirituality
- (D) Anthropology

59. Level of significance (alpha) is :

- (A) Probability of type I error
- (B) Probability of type II error
- (C) 1-(Probability of type I error)
- (D) 1-(Probability of type II error)

60. The outermost layer of the meninges is :

- (A) Pia mater
- (B) Arachnoid layer
- (C) Skull
- (D) Dura mater

58. जीवनदान देण्याच्या गोष्टींचा अभ्यास करणारे हे ..... शास्त्र आहे.

- (A) अस्तित्ववादी प्रत्ययवाद
- (B) तत्त्वज्ञान
- (C) आध्यात्मवादी
- (D) मानववंशशास्त्र

59. लक्षणीयता पातळी (अल्फा) म्हणजे .....

- (A) प्रकार I प्रमादाची संभाव्यता
- (B) प्रकार II प्रमादाची संभाव्यता
- (C) 1-(प्रकार I प्रमादाची संभाव्यता)
- (D) 1-(प्रकार II प्रमादाची संभाव्यता)

60. मस्तिष्कावरणापैकी सर्वात बाहेरचे आवरण हे होय :

- (A) मृदू आवरण
- (B) जाल आवरण
- (C) कवटी
- (D) दृढ आवरण

61. Match column-I and column-II using the codes given below :

List I

(Concepts)

- (P) Structuralism
(Q) Functionalism
(R) Transpersonalism
(S) Co-operative inquiry

List II

(Theorists)

- (1) John Heron
(2) Wilhem Wundt
(3) William James
(4) Abraham Maslow

Codes :

(P)	(Q)	(R)	(S)
(A)	(2)	(3)	(4)
(B)	(1)	(2)	(3)
(C)	(3)	(4)	(1)
(D)	(4)	(1)	(2)

61. खाली दिलेल्या संकेतांकाचा उपयोग करून स्तंभ-I आणि स्तंभ-II मधील जोड्या लावा :

स्तंभ-I

(संकल्पना)

- (P) संरचनावाद
(Q) कार्यवाद
(R) व्यक्तित्व स्थानांतर
(S) सहकार्यशील चौकशी

स्तंभ-II

(सिद्धांतकार)

- (1) जॉन हिरॉन
(2) विल्यम् वुण्ट
(3) विलियम जेम्स
(4) अब्राहम मॅस्लो

संकेतांक :

(P)	(Q)	(R)	(S)
(A)	(2)	(3)	(4)
(B)	(1)	(2)	(3)
(C)	(3)	(4)	(1)
(D)	(4)	(1)	(2)

62. Which of the alternatives is *correct* for the statements of Assertion and Reason ?

Assertion (A) : Charmaz constructionist approach to grounded theory is similar to discovery model of grounded theory.

Reason (R) : Social constructionist approach believes that concepts are constructed and 'why' questions can be answered while preserving the complexity of social life.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

62. 'विधान आणि कारण' या संदर्भातील खालीलपैकी कोणता पर्याय बरोबर आहे ?

विधान (A) : पार्श्वभूमित्व सिद्धांताचा चार्मचा रचनात्मक दृष्टिकोन हा पार्श्वभूमित्व सिद्धांताच्या शोध प्रारूपासारखा आहे.

कारण (R) : सामाजिक रचनात्मक दृष्टिकोन असे मानतो की संकल्पना ह्या रचित असतात आणि 'का' अशा प्रकारच्या प्रश्नांची उत्तरे सामाजिक जीवनाची क्लिष्टता सांभाळून दिल्या जाऊ शकतात.

संकेतांक :

- (A) (A) आणि (R) हे दोन्ही सत्य आहेत आणि (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण आहे.
- (B) (A) आणि (R) हे दोन्ही सत्य आहेत परंतु (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण नाही
- (C) (A) सत्य आहे परंतु (R) असत्य आहे
- (D) (A) असत्य आहे परंतु (R) सत्य आहे

63. Stanine scores are used for the interpretation of ..... (A) Interindividual differences (B) Developmental changes within an individual (C) Normative scores of personality test only (D) Individual differences in ability test only	63. स्टेनार्न प्राप्तांक हे ..... विश्लेषणासाठी वापरले जातात. (A) आंतरवैयक्तिक भिन्नता (B) व्यक्तीतील वैकासिक बदल (C) व्यक्तिमत्त्व चाचणीचे प्रमाणित प्राप्तांक फक्त (D) क्षमता चाचणीतील व्यक्तिभिन्नता फक्त
64. To study the unidimensionality of a test which of the following could be appropriate ? (A) Test-retest reliability (B) Alpha reliability (C) Alternate form reliability (D) Correlating the test with another test	64. चाचणीची एकसंघनीयता तपासण्यासाठी खालीलपैकी कोणते उचित आहे ? (A) चाचणी-पुनर्चाचणी विश्वसनीयता (B) अल्फा विश्वसनीयता (C) पर्यायीरूप विश्वसनीयता (D) चाचणीचा दुसऱ्या चाचणीशी सहसंबंध शोधणे
65. Sagittal view of the brain means : (A) The brain bisected into right and left (B) The brain viewed from behind (C) The brain seen from the front (D) The brain seen from above	65. मेंदूचा अग्रपश्च दृष्टिकोन म्हणजे : (A) मेंदूचे उजव्या व डाव्या भागात विभाजन (B) मेंदूचा पाठीमागूनचा दृष्टिकोन (C) मेंदूचा पुढच्या बाजूने पाहिलेला दृष्टिकोन (D) मेंदूचा वरून पाहिलेला दृष्टिकोन

66. Psychopathology involving executive function can be localized in the :

- (A) Occipital lobe
- (B) Frontal lobe
- (C) Parietal lobe
- (D) Temporal lobe

67. Match List-I with List-II and select the *correct* answer using the codes given below :

List-I

(Midbrain Structure)

- (P) Superior colliculi
- (Q) Inferior colliculi
- (R) Substantia nigra
- (S) Ventral tegmentum

List-II

(Function)

- (1) Guide eye movement and gaze fixation
- (2) Integrates movement.
- (3) Rewarding effect of food, sex, drugs.
- (4) Localize sound direction

Codes :

(P)	(Q)	(R)	(S)
(A)	(2)	(3)	(4)
(B)	(3)	(2)	(1)
(C)	(4)	(1)	(3)
(D)	(1)	(4)	(2)

66. कार्यकारी क्रियेच्या मनोविकृतीचा मूळ इथे स्थित आहे :

- (A) पार्श्वखंड
- (B) अग्रखंड
- (C) उर्ध्वखंड
- (D) कुंभखंड

67. यादी-I आणि यादी-II मधील जोड्या लावा. खाली दिलेल्या संकेतांकाचा उपयोग करून अचूक उत्तराची निवड करा :

यादी-I

(मध्यमंदू संरचना)

- (P) ऊर्ध्व वप्र
- (Q) निम्न वप्र
- (R) श्यामल द्रव्य
- (S) उदरीय टेगमेंटम्

यादी-II

(क्रिया)

- (1) नेत्र हालचाल व स्थिरावणे मार्गदर्शित करतात
- (2) हालचालीचे एकत्रीकरण
- (3) अन्न, अंमली पदार्थ व लैंगिक प्रतिफल
- (4) ध्वनी दिशेचा अंदाज

संकेतांक :

(P)	(Q)	(R)	(S)
(A)	(2)	(3)	(4)
(B)	(3)	(2)	(1)
(C)	(4)	(1)	(3)
(D)	(1)	(4)	(2)

68. Match the following Theory (Column-I) with Theorist (Column-II) and select the correct answer using the codes given below :

Column-I
(Theory)

- (P) Filter theory
- (Q) Perceptual load theory
- (R) Feature integration theory
- (S) Culture and perception theory

Column-II
(Theorist)

- (1) Broadbent
- (2) Lavie
- (3) Treisman and Gelade
- (4) Richard Nisbett

Codes :

(P)	(Q)	(R)	(S)
(A) (1)	(2)	(3)	(4)
(B) (3)	(4)	(2)	(1)
(C) (4)	(3)	(1)	(2)
(D) (1)	(2)	(4)	(3)

69. Signal detection method can be applied only when the distribution stimuli is .....

- (A) Equal
- (B) Unequal
- (C) Overlapping
- (D) Separate

68. स्तंभ-I आणि स्तंभ-II यांची जुळणी करा. पुढील संकेतांकाचा वापर करून योग्य उत्तर द्या :

स्तंभ-I
(सिद्धान्त)

- (P) गाळण सिद्धांत
- (Q) संवेदीत भार सिद्धांत
- (R) वैशिष्ट्य एकत्रीकरण सिद्धांत
- (S) संस्कृती आणि संवेदन सिद्धांत

स्तंभ-II
(सिद्धांतकार)

- (1) ब्रॉडबेन्ट
- (2) लॅव्ही
- (3) ट्रीसमन आणि गेलाडे
- (4) रिचर्ड निसबेट

संकेतांक :

(P)	(Q)	(R)	(S)
(A) (1)	(2)	(3)	(4)
(B) (3)	(4)	(2)	(1)
(C) (4)	(3)	(1)	(2)
(D) (1)	(2)	(4)	(3)

69. संकेतशोधन पद्धत तेव्हाच लागू होवू शकते जेव्हा उद्दिष्टाचे वितरण हे ..... असते.

- (A) समांतर
- (B) असमांतर
- (C) आच्छादित
- (D) स्वतंत्र

70. Which of the following is the *correct* sequence of the three processing stages of information processing model ?
- (A) Perception, decision-making and response selection, response programming and execution
- (B) Decision-making and response selection, response programming and execution, perception
- (C) Perception, response programming and execution, decision-making and response selection
- (D) Decision-making and response selection, response programming and execution, perception
71. “An idea is creative for a particular person if that person could not have had that idea before”, this account of creativity falls in line with which of the following theories :
- (A) Guilford’s Deterministic theory of creativity
- (B) Amabile’s Componential theory of creativity
- (C) Wallace’s Individualistic theory of creativity
- (D) Boden’s impossibility theory of creativity
70. खाली दिलेल्या माहिती प्रक्रिया प्रारूपाच्या तीन प्रक्रिया अवस्था योग्य क्रमात लावा :
- (A) संवेदन, निर्णय प्रक्रिया आणि अनुक्रिया निवड, अनुक्रिया प्रक्रिया योजन आणि अंमलबजावणी
- (B) निर्णय प्रक्रिया आणि अनुक्रिया निवड, अनुक्रिया प्रक्रिया योजन आणि अंमल-बजावणी, संवेदन
- (C) संवेदन, प्रक्रिया योजन आणि अंमल-बजावणी, निर्णय प्रक्रिया आणि अनुक्रिया निवड
- (D) निर्णय प्रक्रिया आणि अनुक्रिया निवड, अनुक्रिया प्रक्रिया योजन आणि अंमल-बजावणी, संवेदन
71. “जर तिने ती पूर्वी केली नसेल तर एखाद्या व्यक्तीसाठी एखादी कल्पना सर्जनशील असते”, हे सर्जनशीलतेची वर्णन खालीलपैकी कोणत्या सिद्धांतांशी संबंधित आहे ?
- (A) गिलफोर्डची सर्जनशीलतेचा निर्धारणात्मक सिद्धांत
- (B) अमेबिलचे सर्जनशीलतेचा घटक सिद्धांत
- (C) वॉलेसची सर्जनशीलतेचा व्यक्तिपर सिद्धांत
- (D) बोडेनची सर्जनशीलतेचा असंभवता सिद्धांत

72. Which among the following brain areas is/are related to creativity ?

- (I) Angular gyrus
- (II) Frontal lobe
- (III) Fusiform gyrus.

Codes :

- (A) Only (II)
- (B) Both (I) and (II)
- (C) Both (I) and (III)
- (D) All (I), (II) and (III)

73. Choose the *correct* sequence of communication process :

- (1) Sender
- (2) Encoding
- (3) Receiver
- (4) Channel

Codes :

- (A) (1), (2), (4), (3)
- (B) (1), (3), (4), (2)
- (C) (1), (4), (2), (3)
- (D) (1), (2), (3), (4)

72. सर्जनशीलतेसाठी खालीलपैकी मेंदूचा कोणता भाग संबंधित आहे ?

- (I) कोनीय संवलि
- (II) अग्रखंड
- (III) मध्यभागी फुगीर आकाराची संवलि

संकेतांक :

- (A) फक्त (II)
- (B) फक्त (I) आणि (II)
- (C) फक्त (I) आणि (III)
- (D) सर्व (I), (II) आणि (III)

73. संप्रेषण प्रक्रियेचा अचूक क्रम निवडा :

- (1) प्रेषक
- (2) संकेतन
- (3) ग्राहक
- (4) चॅनेल

संकेतांक :

- (A) (1), (2), (4), (3)
- (B) (1), (3), (4), (2)
- (C) (1), (4), (2), (3)
- (D) (1), (2), (3), (4)

74. Match List-I with List-II and select the *correct* answer using the codes given below :

List I

(Name of disorder or Syndrome)

- (P) Asperger's disorder
- (Q) Down's syndrome
- (R) Fragile X syndrome
- (S) Turner's syndrome

List II

(Description)

- (1) Genetic condition affecting males causing cognitive impairment
- (2) Trisomy 21 causing MR
- (3) Chromosomal condition affecting females
- (4) Difficulty in social interaction

Codes :

(P)	(Q)	(R)	(S)
(A)	(3)	(1)	(2)
(B)	(2)	(3)	(4)
(C)	(4)	(2)	(1)
(D)	(1)	(4)	(3)

74. यादी-I आणि यादी-II मधील जोड्या लावा. खाली दिलेल्या संकेतांचा उपयोग करून अचूक उत्तराची निवड करा :

यादी-I

(विकृतीचे/संलक्षणाचे नाव)

- (P) एस्पेर्जर विकृती
- (Q) डाउन संलक्षण
- (R) फ्रॅजाइल क्ष संलक्षण
- (S) टर्नर संलक्षण

यादी-II

(वर्णन)

- (1) पुरुषात आढळणारी जननिक विकृती, ज्यामुळे बौद्धिक न्हास व विकासात विलंब होतो
- (2) ट्रिसोमी 21 ज्यामुळे मतिमंदत्व येते
- (3) स्त्रियांना जडणारी गुणसूत्रिक त्रुटी
- (4) सामाजिक आंतरव्यवहारात अडथळा

संकेतांक :

(P)	(Q)	(R)	(S)
(A)	(3)	(1)	(2)
(B)	(2)	(3)	(4)
(C)	(4)	(2)	(1)
(D)	(1)	(4)	(3)

75. “Automatic thoughts” is a term used in : (A) DBT (B) Hypnotherapy (C) CBT (D) Vipassana 76. In India which is the most common means of cyber bullying ..... (A) Phone call (B) Computer (C) E-mails (D) Hand written notes 77. Who investigated X-ray ? (A) Wilhelm Roentgen (B) Merry Annoring (C) John Baim (D) William Harney 78. Symptom of an autistic child is ..... (A) Hyperactive (B) Aggressive (C) Lack of eye contact (D) Low vision	75. “ऑटोमॅटिक थॉट”, (आपोआप येणारे विचार) ही संज्ञा खालील उपचारपद्धतीत आढळते : (A) डी.बी.टी. (B) हिप्नोथेरापी (संमोहन उपचार) (C) सी.बी.टी. (D) विपशना 76. भारतात कोणते सायबर गुंडगिरीचे सामान्य माध्यम आहे ? (A) फोन कॉल (B) संगणक (C) ई-मेल (D) हस्तलिखित टिपण 77. ‘क्ष’ किरणाचा शोध कोणी लावला ? (A) विल्हेम रॉन्टेजीन (B) मेरी अनोरींग (C) जॉन बेम (D) विलीयम हार्नि 78. स्वमग्न बालकाची ही ..... लक्षणे आहेत. (A) अतिक्रियाशील (B) आक्रमक (C) डोळा संपर्कातील कमतरता (D) निम्न दृष्टी

79. In which method of decision-making an option that does not meet the criterion is eliminated from being possibility ? (A) Elimination by probability (B) Elimination by aspects (C) Elimination by rationality (D) Elimination by criteria 80. Which one of the following methods is the best estimate of Pearson's correlation between residential status (urban and rural) and attitude towards higher education measured by a 20-item Likert scale ? (A) Point biserial (B) Biserial (C) Tetrachoric (D) Phi 81. Which among the following subtests are not the part of WAIS IV ? (1) Visual puzzles (2) Figure weights (3) Picture arrangement (4) Object assembly Codes : (A) Both (1) and (3) only (B) (2) and (3) only (C) (3) and (4) only (D) (1) and (4) only	79. निर्णय प्रक्रियेच्या कोणत्या पद्धती जो पर्याय निकष पूर्ण करीत नाही आणि संभाव्य पर्यायामधून वगळला जातो ? (A) संभाव्यतेने नष्ट करणे (B) दृष्टिकोनातून नष्ट करणे (C) तार्किकतेने नष्ट करणे (D) निकषाने नष्ट करणे 80. खालीलपैकी कोणती एक पद्धत निवासी दर्जा (शहरी आणि ग्रामीण) आणि उच्च शिक्षणाची अभिवृत्ती (ज्याचे मापण 20-विधाने लायकर्ट मापणी पद्धतीने केले आहे) यामधील पिअरसन सहसंबंधाचे उत्तम अंदाज आहे ? (A) बिंदू द्विश्रेणी (B) द्विश्रेणी (C) चतुष्कोष्टक (D) फाय 81. खालीलपैकी कोणत्या चाचण्या WAIS-IV च्या उपचाचण्या नाहीत ? (1) व्हिजुअल पझल्स (2) फिगर वेट्स (3) चित्र मांडणी (4) वस्तू जुळणी संकेतांक : (A) फक्त (1) आणि (3) (B) फक्त (2) आणि (3) (C) फक्त (3) आणि (4) (D) फक्त (1) आणि (4)

82. Situational tests are basically a measure of ..... behaviour. (A) Sub-conscious (B) Unconscious (C) Self-report of conflict (D) Problem solving 83. Processing that begins with the information reviewed by the receptors is called ..... (A) Neural processing (B) Bottom-up processing (C) Perceptual processing (D) Top-down processing 84. Which of the following is <i>not</i> an example of Hull's drive-reduction theory of motivation ? (A) When motivation arises as a result of biological needs (B) When body actively works to maintain a certain state of balance (C) When human behaviour is motivated only due to psychological factors (D) When human body monitors and maintains internal states	82. परिस्थितीजन्य चाचण्या ह्या मूलतः या वर्तनाचे मापन करतात : (A) अर्धबोधावस्था (B) अबोधावस्था (C) संघर्षाचे स्व-अभिप्राय (D) समस्या निराकरण 83. माहितीसह सुरुवात होणारी प्रक्रिया जी चेतातंतूच्या टोकाद्वारे पुनरावलोकित केली जाते त्यास ..... असे म्हणतात. (A) मज्जासंस्थेसंबंधी प्रक्रिया (B) अर्ध्व प्रक्रिया (C) संवेदीत प्रक्रिया (D) उर्ध्व प्रक्रिया 84. खालीलपैकी कोणते एक हल यांच्या प्रचोदना-क्षय प्रेरणा सिद्धांताचे उदाहरण नाही ? (A) जैविक गरजांचा परिणाम म्हणून प्रेरणा वाढते (B) जेव्हा शरीर काही समतोल अवस्था राखण्यासाठी क्रियाशील होते (C) जेव्हा मानवी वर्तन हे फक्त मानसशास्त्रीय घटकांमुळे प्रेरित होते (D) जेव्हा मानवी शरीर आंतरिक पातळीचे नियमन व निगा राखते

85. .... fallacy occurs when it is assumed that specific conditions are more probable than a single general one.

- (A) Conjunction
- (B) Sunk-cost
- (C) Gambler's
- (D) Golden mean

86. Each of Freud's stages of personality development centre around an important task that requires resolution. Failure to do this can lead to :

- (1) Fixation
- (2) Castration anxiety
- (3) a psychosis

Codes :

- (A) (1) only
- (B) (2) and (3) only
- (C) (1) and (3) only
- (D) (1), (2) and (3)

85. सर्वसाधारण एकापेक्षा विशिष्ट परिस्थिती ह्या अधिक संभाव्य असतात असे जेव्हा गृहीत धरले जाते तेव्हा ..... अशी चुकीची कल्पना घडून येते.

- (A) संयोग
- (B) बुडालेला खर्च
- (C) जुगारी
- (D) सुवर्ण मध्य

86. फ्राईडच्या व्यक्तिमत्त्व विकासाच्या प्रत्येक अवस्थेच्या केंद्रस्थानी महत्त्वाचे कार्य असते की ज्याचा उपाय शोधणे गरजेचे असते. त्यात अपयश आले तर पुढचे टोक :

- (1) स्थिरीकरण
- (2) चिंता खच्चीकरण
- (3) दुर्मनस्कता

संकेतांक :

- (A) फक्त (1)
- (B) फक्त (2) आणि (3)
- (C) फक्त (1) आणि (3)
- (D) (1), (2) आणि (3)

87. Which of the following alternatives is true for the statements of Assertion and Reasoning ?

Assertion (A) : Kin selection theory suggests that key goal of all organisms is getting our genes into next generation.

Reason (R) : Biological altruism helps in survival of species.

- (A) (A) and (R) are both true but (R) is the correct reason for (A)
- (B) (A) and (R) both are true but (R) is not the correct reason for (A)
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true
88. The first pioneering experiment in the field of social psychology was conducted on .....
- (A) Attitude change
- (B) Social facilitation
- (C) Social identity
- (D) Group behaviour
89. Noam Chomsky gave the concept of :
- (A) Attachment theory
- (B) Object relations approach
- (C) Universal grammar
- (D) Cognitivist theory

87. विधान आणि कारण या संदर्भातील कोणता पर्याय बरोबर आहे ?

विधान (A) : आप्त निवड सिद्धांत असे सूचित करतो की सर्व जीवांचे मुख्य ध्येय हे पुढील पिढीमध्ये आपले जीन पोचविणे हा आहे.

कारण (R) : प्रजातीच्या जगण्यामध्ये जैविक परहितवृत्ती मदत करते.

संकेतांक :

- (A) (A) आणि (R) दोन्हीही सत्य आहेत परंतु (R) हे (A) साठीचे अचूक कारण आहे
- (B) (A) आणि (R) दोन्हीही सत्य आहेत परंतु (R) हे (A) साठीचे अचूक कारण नाही
- (C) (A) हे सत्य आहे परंतु (R) हे असत्य आहे
- (D) (A) हे असत्य आहे परंतु (R) हे सत्य आहे
88. सामाजिक मानसशास्त्रामधील अग्रेसर प्रयोग ह्या क्षेत्रात झाला :
- (A) अभिवृत्ती बदल
- (B) सामाजिक सुकरीकरण
- (C) सामाजिक तादात्म्य
- (D) गट वर्तन
89. नोम चोमस्की ह्यांनी ही संकल्पना मांडली :
- (A) संलग्नता सिद्धांत (अटॅचमेंट थियरी)
- (B) प्रेमवस्तू संबंध उपागम (ऑब्जेक्ट रिलेशनन्स अप्रोच)
- (C) वैश्विक व्याकरण
- (D) बोधात्मिक सिद्धांत

90. The following are negative symptoms of schizophrenia :

- (1) Thought broadcast
- (2) Thought insertion
- (3) Alogia
- (4) Anhedonia

Codes :

- (A) (1) and (2) only
- (B) (3) and (4) only
- (C) (1), (3) and (4) only
- (D) (2), (3) and (4) only

91. When a HIV patient does not report in a particular period, this period is known as .....

- (A) Window period
- (B) Door period
- (C) Later period
- (D) Initial period

92. Which of the following is *false* if Wallach and Kogan's study on Intelligence and Creativity among children ?

- (A) High creativity-high intelligence children were socially most "healthy"
- (B) Low creativity-high intelligence children were unlikely to engage in disruptive activities
- (C) High creativity-low intelligence children were unable to concentrate
- (D) Low creativity-low intelligence are socially awkward and often distressed

90. खालील चिन्हे ही छिन्नमनस्कतेची ऋणचिन्हे आहेत :

- (1) विचारांचा प्रचार
- (2) विचारांचे आरोपण
- (3) एलोगिया
- (4) एनहेडोनिया

संकेतांक :

- (A) फक्त (1) आणि (2)
- (B) फक्त (3) आणि (4)
- (C) फक्त (1), (3) आणि (4)
- (D) फक्त (2), (3) आणि (4)

91. विशिष्ट कालावधीमध्ये जेव्हा एच.आय.व्ही. रुग्ण अहवाल सादर करीत नाही तेव्हा तो कालावधी म्हणजे .....

- (A) गवाक्ष कालावधी
- (B) दरवाजा कालावधी
- (C) नंतरचा कालावधी
- (D) प्रारंभिक कालावधी

92. मुलांमध्ये बुद्धिमत्ता आणि सर्जनशीलतेबाबत वॉलॅच आणि कोगन यांचे अभ्यासाबाबत खालीलपैकी काय **चुकीचे** आहे ?

- (A) उच्च सर्जनशीलता-उच्च बुद्धिमत्ता मुले सामाजिकरित्या सर्वात "निरोगी"
- (B) कमी सर्जनशीलता-उच्च बुद्धिमत्ता मुले विघटनकारी वर्तनात व्यस्त राहण्याची शक्यता नव्हती
- (C) उच्च सर्जनशीलता-कमी बुद्धिमत्ता मुले लक्ष केंद्रित करण्यास अक्षम आहेत
- (D) कमी सर्जनशीलता-कमी बुद्धिमत्ता सामाजिक-दृष्ट्या अस्वस्थ आणि त्रासदायक असतात

93. Match List-I with List-II and give your answer using the codes given below :

List-I

(Type of Reasoning)

- (P) Modus ponens
- (Q) Modus tollens
- (R) Denial of the antecedent
- (S) Affirmation of the consequent

List II

(Example)

- (1) The switch is not turned on; therefore the fan is not running.
- (2) The switch is turned on; therefore the fan is running
- (3) The fan is running; therefore the switch is turned on
- (4) The fan is not running; therefore the switch is not turned on

Codes :

(P)	(Q)	(R)	(S)
(A)	(2)	(4)	(3) (1)
(B)	(2)	(4)	(1) (3)
(C)	(1)	(4)	(3) (2)
(D)	(3)	(2)	(1) (4)

93. यादी-I आणि यादी-II च्या जोड्या लावा. खाली दिलेल्या संकेतांकाचा उपयोग करून उत्तर द्या :

यादी-I

(तार्किकतेचे प्रकार)

- (P) मोडस पोनन्स
- (Q) मोडस टोलेन्स
- (R) पूर्ववर्तीचा नकार
- (S) परिणामाचे अनुमोदन

यादी-II

(उदाहरण)

- (1) स्विच चालू झालेला नाही, म्हणून पंखा चालत नाही
- (2) स्विच चालू झालेला आहे, म्हणून पंखा चालत आहे
- (3) पंखा चालू आहे, म्हणून स्विच चालू झालेला आहे
- (4) पंखा चालत नाही, म्हणून स्विच चालू झालेला नाही

संकेतांक :

(P)	(Q)	(R)	(S)
(A)	(2)	(4)	(3) (1)
(B)	(2)	(4)	(1) (3)
(C)	(1)	(4)	(3) (2)
(D)	(3)	(2)	(1) (4)

94. A young boy who was insulted by a physically strong boy could not retaliate but expressed his anger on physically weaker boy. This is an example of :

- (A) Projection
- (B) Sublimation
- (C) Displacement
- (D) Regression

95. Match List-I with List-II and select the *correct* answer using codes given below :

List I
(Techniques)

- (P) Transference
- (Q) Word Association Test
- (R) Birth order analysis
- (S) Psychohistorical analysis

List II
(Psychologists)

- (1) Alfred Adler
- (2) Erik Erikson
- (3) Sigmund Freud
- (4) Carl Jung

Codes :

(P)	(Q)	(R)	(S)
(A)	(4)	(3)	(1)
(B)	(3)	(4)	(1)
(C)	(1)	(3)	(4)
(D)	(2)	(1)	(3)

94. शारीरिकदृष्ट्या सबल मुलाने एका तरुण मुलाचा अपमान केला असता तरुण मुलगा सबल मुलाचा 'जशास तसा' या पद्धतीने बदला घेवू शकत नाही परंतु शारीरिकदृष्ट्या दुर्बल मुलावर राग व्यक्त करतो हे याचे उदाहरणे आहे :

- (A) प्रक्षेपण
- (B) उदात्तीकरण
- (C) विस्थापन
- (D) प्रतिगमन

95. यादी-I आणि यादी-II यामधील जोड्या लावा व पुढील सांकेतांकाच्या आधारे उत्तर द्या :

यादी-I
(तंत्रे)

- (P) भावांतरण
- (Q) शब्द साहचर्य चाचणी
- (R) जन्मक्रम विश्लेषण
- (S) मनोऐतिहासिक विश्लेषण

यादी-II
(मानसशास्त्रज्ञ)

- (1) अल्फ्रेड अँडलर
- (2) एरिक एरिक्सन
- (3) सिगमंड फ्राईड
- (4) कार्ल युंग

संकेतांक :

(P)	(Q)	(R)	(S)
(A)	(4)	(3)	(1)
(B)	(3)	(4)	(1)
(C)	(1)	(3)	(4)
(D)	(2)	(1)	(3)

96. Match List-I with List-II and select the *correct* answer using codes given below :

List I

(Theorists)

- (P) Greenwald et. al
(Q) Ajzen & Fishben
(R) Newcomb & Heider
(S) Leon Festinger

List II

(Theories)

- (1) Dissonance theory
(2) Implicit Association Test
(3) Theory of planned behaviour
(4) Balance theory

Codes :

(P)	(Q)	(R)	(S)
(A) (4)	(3)	(1)	(2)
(B) (2)	(3)	(4)	(1)
(C) (1)	(2)	(4)	(3)
(D) (3)	(1)	(2)	(4)

96. खाली दिलेल्या संकेतांकाचा उपयोग करून यादी-I आणि यादी-II मधील जोड्या लावा :

यादी-I

(सिद्धांतकार)

- (P) ग्रीनवॉल्ड आणि सहकारी
(Q) आयझेन आणि फिशबेन
(R) न्युकॉम्ब आणि हैडर
(S) लिओन फेस्टींजर

यादी-II

(सिद्धांत)

- (1) विसंवाद सिद्धांत
(2) अव्यक्त साहचर्य चाचणी
(3) नियोजित वर्तनाचा सिद्धांत
(4) संतुलन सिद्धांत

संकेतांक :

(P)	(Q)	(R)	(S)
(A) (4)	(3)	(1)	(2)
(B) (2)	(3)	(4)	(1)
(C) (1)	(2)	(4)	(3)
(D) (3)	(1)	(2)	(4)

97. Ram Kumar killed his daughter who married a boy from another community and had no remorse or guilt for the same, as the marriage was unacceptable, which brought shame to his community. The appropriate term to explain this behaviour is ..... (A) Hostile aggression (B) Instrumental aggression (C) Cultural narcissism (D) Cultures of honor 98. Make the <i>correct</i> sequence of the four stages of Piaget's cognitive development theory : (A) Concrete operations stage; preoperational stage; sensorimotor stage; formal operation stage (B) Sensorimotor stage; preoperational stage; concrete operation stage; formal operational stage (C) Preoperational stage; concrete operational stage; sensorimotor stage; formal operational stage (D) Sensorimotor stage; formal operation stage; concrete operations stage; preoperational stage	97. रामकुमार ह्यांच्या कन्येने दुसऱ्या लोकसमूहातील मुलाशी विवाह केला; रामकुमार ह्यांनी आपल्या कन्येला ठार मारले व त्याबद्दल त्यांच्या मनात जराही अपराधीपणाची भावना नव्हती; त्यांच्या मते हा विवाह अयोग्य होता व त्यांच्या समाजाला लांछनास्पद ठरला असता. ह्या वर्तनाला आपण ..... असे संबोधू. (A) वैरभावातून निर्माण होणारी आक्रमकता (B) साधक आक्रमकता (C) सांस्कृतिक नार्सिसी अवस्था (D) सन्मान संस्कृती 98. पियाजे यांच्या बोधनिक विकास सिद्धांताच्या चार पायऱ्या योग्य क्रमाने लावा : (A) मूर्त क्रिया अवस्था, सांकेतिक विचार प्रारंभावस्था, वेदनकारक अवस्था, प्राथमिक क्रिया अवस्था (B) वेदनकारक अवस्था, सांकेतिक विचार प्रारंभावस्था, मूर्त क्रिया अवस्था, प्राथमिक क्रिया अवस्था (C) सांकेतिक विचार प्रारंभावस्था, मूर्त क्रिया अवस्था, वेदनकारक अवस्था, प्राथमिक क्रिया अवस्था (D) वेदनकारक अवस्था, प्राथमिक क्रिया अवस्था, मूर्त क्रिया अवस्था, सांकेतिक विचार प्रारंभावस्था

99. The following are sexual disorders :

- (1) Frotteurism
- (2) Vaginismus
- (3) Eclampsia
- (4) Erectile dysfunction

Codes :

- (A) (2) and (4) only
- (B) (1) and (4) only
- (C) (1) (2) and (3) only
- (D) (1), (2) and (4) only

100. A class of phenomena characterised by patterns of positive adaptation in the context of significant adversity is known as :

- (A) Positive youth development
- (B) External adaptation
- (C) Resilience
- (D) Internal adaptation

99. खालील विकृती ह्या लैंगिक विकृती आहेत :

- (1) फ्रॉटरिझम्
- (2) व्हॅजायनिसमस्
- (3) एकलँप्सिया
- (4) इरेक्टायल् डिस्फंक्शन

संकेतांक :

- (A) फक्त (2) आणि (4)
- (B) फक्त (1) आणि (4)
- (C) फक्त (1) (2) आणि (3)
- (D) फक्त (1), (2) आणि (4)

100. लक्षणीय प्रतिकूल आपत्ती किंवा जोखमीच्या संदर्भातील सकारात्मक प्रतियोजनेच्या नमुन्याचे वैशिष्ट्यपूर्ण प्रत्ययवर्ग म्हणजे .....

- (A) सकारात्मक तारुण्य विकास
- (B) बाह्य प्रतियोजन
- (C) स्थितिस्थापकत्व
- (D) आंतरिक प्रतियोजन

JUN - 13219/II—A

ROUGH WORK